

Fra: Havvindutvalget i Motvind Norge

16. oktober 2022

Til: Stortinget ved Energi- og Miljøkomiteen

Sak. Åpen høring i energi- og miljøkomiteen vedr. Prop. 1 S (2022-2023) Statsbudsjettet 2023-
Havvind

Innledning

Motvind Norge ble stiftet i 2019 og er nå en landsomfattende demokratisk organisasjon med nærmere 20.000 medlemmer. [havvindresolusjonen](#) ble vedtatt på Motvind Norges landsmøte i 2021 (vedlagt)

Havvind og vindkraft ser ut til å være et prioritert område i Prop.1S (2022-2023) -OED, da det er hele 129 treff i dokumentet på søkeordet «havvind» og 76 treff på «vindkraft»

Likevel ser det ikke ut til å være tatt med en eneste ulempe ved havvind. I en demokratisk prosess er det derfor viktig at også motstemmene kan komme til ordet. Havvindutvalget i Motvind Norge vil derfor påpeke noen av disse ulempene, kunnskapsmanglene og motforestillingerne.

Også for havvind er det nødvendig å vurdere evt. fordeler opp mot ulempene. Dette kan for eksempel gjøres ved å bruke FN sine bærekraftsmål som referanse.

Manglende kunnskaper

Det Norske Videnskaps-Akademi avholdt 28 september 2022 en havvindkonferanse i Oslo, der det bl. annet ble sett på vindturbinens konsekvenser for det marine miljøet. Forskere fra både HI- Havforskningsinstituttet og NINA- Norsk Institutt for Naturforskning var klar på at det mangler svært mye kunnskaper om konsekvensene for både livet i havet og for fuglelivet. Det kom også fram at spilleregler og juridiske rammer ikke er på plass for havvind.

- Manglende kunnskaper om gyting, oppvekst og fiske
- Veldig bekymringsfull nedgang av fuglebestanden i Norge
- Manglende kunnskaper om trekkrutene for fugl.
- Manglende kunnskaper om arealbehovet for vindturbiner kan fortrenge fiskeriene.
-

Paneldeltakerne sa også at det er svært vanskelig å veie fordelene opp mot ulempene når en ikke kjenner ulempene. De anbefalte derfor å vurdere vindturbiner opp mot FN sine 17 bærekraftsmål.

<https://dnva.no/detskjer/2022/06/havvind-fremtidens-energilosning-men-til-hvilken-pris-det-marine-miljoet>

FN,s bærekraftsmål

Norge har forpliktet seg til å følge FN sine bærekraftsmål. Senest i Stortinget sitt vedtak av 5. april 2022:

«Innstillingen for Mål med mening – Norges handlingsplan for å nå bærekraftsmålene innen 2030 (Innst. 218 S)

Bærekraftsmål 2: «Utrydde sult, oppnå matsikkerhet og bedre ernæring, og fremme bærekraftig landbruk»

Ved å ødelegge gyteområdene for fisk ødelegges mattilgangen og matsikkerheten

Bærekraftsmål 3: «Sikre god helse og fremme livskvalitet for alle, uansett alder»

Ved at mikroplast kommer ut i havet fra avskalling fra vindturbinbladene kan den forurense vannet og gå inn i næringskjeden og derved påvirke helsen

Bærekraftsmål 7: «Sikre tilgang til pålitelig, bærekraftig og moderne energi til en overkommelig pris for alle»

Vindkraft er ikke en pålitelig kilde til energi, da vindkraft på land produsere bare ca 30 % av installert effekt og på havet muligens opp mot 50 %. Resten av energien må komme fra andre kilder, i Norge er den eneste andre kilden vannkraft. Så en utbygging av havvind vil derfor kreve en tilsvarende utbygging av vannkraft.

Utbygging av havvind vil bli svært kostbart, og vil derfor ikke kunne gi energi til en overkommelig pris. Organisasjonen Fiskebåt har anslått utbyggingskostnadene for 30 GW til minst 1000 milliarder kroner.

Som det framgår at det foreslåtte budsjettet fra OED er kostnadene for de 11 turbinene på Hywind Tampen økt fra 5 til 6.5 milliarder og det før turbinene er satt i drift.

I en artikkel i Stavanger Aftenblad framkommer det at å installere 2 turbiner på Ekofisk på til sammen 22 MW var planlagt å koste 2 milliarder kroner. Nå er prosjektet skrinlagt, da det ville bli dobbelt så dyrt.

https://www.aftenbladet.no/okonomi/i/abb21d/skrinlegg-havvind-prosjekt-paa-ekofisk-dobbelt-saa-hoege-prisar?fbclid=IwAR0HTrijm1UDJTfoJSpsvxxVqcinreYgAwrl_fOXtiZaXJakMbl7-i5_BckE

Artikkel i Stavanger Aftenblad: Å bygge mer vindkraft vil kunne øke strømprisene enda mer

<https://www.aftenbladet.no/meninger/debatt/i/15OeAK/aa-bygge-mer-vindkraft-vil-kunne-oeke-stroemprisene-enda-mer>

Dette viser at utbyggingen av havvind vil medføre svært høye strømpriser og/eller kreve svært store subsidier fra staten.

Bærekraftsmål 12: «Sikre bærekraftig forbruks- og produksjonsmønstre»

Materialene i vindturbinblader består bl. annet av kompositt som er en blanding av plast og glassfiber eller karbonfiber, og som er svært vanskelig å resirkulere. I praksis blir derfor gamle og utslitte turbinblader bare gravd ned i bakken. Dette strider mot kravene som er satt til Sirkulær økonomi.

Bærekraftmål 14: «Bevare og bruke havet og de marine ressursene på en måte som fremmer bærekraftig utvikling»

På FN sambandet sin [hjemmeside](#) står det:

«Et av problemene er at Norge ofte prioriterer å utnytte naturens ressurser, fremfor å bevare økosystemer og naturmangfoldet»

Oppsummering:

Havvindutvalget i Motvind Norge anmoder Stortinget om:

- **Havvindsatsingen må stanses inntil det kan dokumenteres at utbygging av vindkraft til havs er bærekraftig og ikke er til skade for økosystemene**
- **Stortinget må pålegge OED å utføre en systematisk gjennomgang av virkningene av havvindutbygging målt opp mot FN sine bærekraftmål.**
- **Skatt på all vindkraft (hav og land) må minst være tilvarende skattene for vannkraft.**

Bjarne Jensen

Leder i havvindutvalget i Motvind Norge

[havvindresolusjonen](#) ble vedtatt på Motvind Norges landsmøte i 2021:

Nei til havvind nå

Satsingen må stanses inntil det kan dokumenteres at utbygging av vindkraft til havs er bærekraftig og ikke er til skade for økosystemene. Førre-var prinsippet slik det er nedfelt i norsk lov og gjeldende EØS-rett må legges til grunn og håndheves.

Ulike næringer må involveres, deres interesser må hensyntas og avklares.

Havforskningsinstituttet og offentlige miljømyndigheter må derfor få en fremtredende og avgjørende rolle ved forskning, konsekvensutredninger, kvalitetssikring og beslutninger.

Før det eventuelt kan gis konsesjon, må det utføres grundige undersøkelser av virkninger på fugleliv, fugletrekk, marine pattedyr, fisk, fiskerier og hele det marine økosystemet. Dette må omfatte støy, infralyd, avskalling og plastpartikler, miljøgifter, strømforhold med mer.

Økt vern av hav må starte i dag!

Motvind Norge har siden etableringen fokusert på å stanse utbygging av vindkraft på land i Norge. Enorme og unike kyst- og fjellområder er rasert, reinbeiteområder er tapt med dramatiske konsekvenser for reindrift som næring og for samisk kultur, rødlistede arter har mistet sine leveområder, og mange lokalsamfunn er blitt splittet. Denne kampen er ikke vunnet enda, men mye er oppnådd, og vi har høstet dyrekjøpt erfaring og kompetanse.

Erfaringen fra vindkraftutbygging på land og tildelte konsesjoner i kystnære områder er at det må gjennomføres langt grundigere – og uavhengige - konsekvensutredninger. Hensynet til liv og arts mangfold, i og på havet, må tillegges avgjørende vekt. Før det eventuelt kan gis konsesjon, må det utføres grundige undersøkelser av virkninger på fugleliv, fugletrekk, marine pattedyr, fisk, fiskerier og hele det marine økosystemet. Dette må omfatte støy, infralyd, avskalling og plastpartikler, miljøgifter, strømforhold med mer. Det minnes også om at Norge ved statsminister Erna Solberg har tatt internasjonalt lederskap for vern av verdens hav.

Utbygging av havvind skal ikke hindre at historiske fiskeriinteresser kan videreføres, og viktige gyte- og oppvekstområder for fisk må vernes. Motvind Norge gir sin fulle støtte til norsk fiskerinæring og til Norges Fiskarlags syn på eventuell utvikling av havvind, og støtter de krav og råd som Havforskningsinstituttet retter til myndighetene.

Med bakgrunn i våre erfaringer med utbygging av vindkraft på land mangler vi nødvendig tillit til konsekvensutredninger og beslutningsprosesser for vindkraft til havs og på kysten. Havforskningsinstituttet og offentlige miljømyndigheter må derfor få en fremtredende og avgjørende rolle ved forskning, konsekvensutredninger, kvalitetssikring og beslutninger.

Hvis vi mener noe med økt vern av hav må vi starte i dag!